

Domov>Družinske zadeve in dedovanje>Družinske preživnine

Družinske preživnine

Francija

1 Kaj pomenita izraza „preživnina – preživljanje“ in „preživninska obveznost“? Katere osebe morajo plačati preživnino drugi osebi?

Preživninska obveznost se v francoskem pravu nanaša na zakonsko obveznost tistega, ki ima sredstva za to, da poskrbi za drugo osebo, s katero ga povezuje sorodstvena ali zakonska vez. Tako so lahko do prejemanja preživnine upravičene različne osebe, zlasti:

zakonec od svojega zakonca (člena 212 in 214 civilnega zakonika (*code civil*)),

otroci od svojih staršev (členi 203, 371-2 in 373-2-2 civilnega zakonika),

očetje, matere in drugi predniki od svojih otrok (člen 205 civilnega zakonika),

tasti in tašče od svojih zetov in snah (člen 206 civilnega zakonika),

preživeli zakonec, potreben pomoči (člen 767 civilnega zakonika).

2 Do katere starosti je otrok upravičen do preživnine? Ali se predpisi za preživljanje mladoletnikov razlikujejo od predpisov za preživljanje odraslih?

Pri preživnini za otroke ni zakonske starostne omejitve: obveznost staršev, da vzdržujejo in šolajo svoje otroke, ne preneha samodejno, ko otrok postane polnoleten (člen 371-2 civilnega zakonika). Razlikovati je treba med dvema obdobjema:

dokler je otrok mladoleten ali dokler po doseženi polnoletnosti še ni finančno neodvisen, so starši svojega otroka dolžni vzdrževati in šolati, da se mu zagotovijo potrebni pogoji za razvoj in izobrazbo;

ko obveznost vzdrževanja in šolanja preneha, se uporablja splošna ureditev preživninske obveznosti, pri čemer mora predlagatelj dokazati svoje potrebe (člena 205 in 207 civilnega zakonika).

Ko otrok postane polnoleten, se mu lahko prispevek izplača v celoti ali po delih.

3 Naj se za pridobitev preživnine obnem na pristojni organ ali na sodišče? Kateri so glavni elementi tega postopka?

Če se preživnina ne plačuje prostovoljno, mora preživninski upravičenec, njegov zastopnik ali njegov primarni skrbnik vložiti tožbo na sodišču, da se določi znesek preživnine in se zavezancu naloži njeno plačevanje.

Zahtevek za preživnino je lahko glavni predmet tožbe ali pa je vložen kot stranski zahtevek, na primer v postopku za razvezo zakonske zveze ali ureditev izvrševanja roditeljske pravice.

Pri preživninskih zahtevkih med odraslimi osebami mora oseba, ki zahteva preživnino, dokazati, da je potrebna pomoči in se ne more preživljati sama. Če pa je upravičenec sam grobo kršil svoje obveznosti do zavezanca, lahko sodnik slednjega v celoti ali deloma razbremeni preživninskega dolga (člen 207 civilnega zakonika).

4 Ali se zahtevek lahko vloži v imenu sorodnika (če da, do katerega kolena) ali v imenu otroka?

Po francoskem pravu se mladoletna oseba ne šteje za preživninskega upravičenca: to je lahko samo njen starš/sorodnik ali skrbnik, ki lahko začne postopek proti drugemu staršu ali staršem, da se določi prispevek za šolanje in vzdrževanje otroka.

Če je preživninski upravičenec poslovno nesposoben, lahko na podlagi člena 205 civilnega zakonika postopek namesto njega začnejo socialne službe (člen L132-7 zakonika o socialnem varstvu in družini (*code de l'action sociale et des familles*)).

Bolnišnice in javni zdravstveni zavodi/varstveni zavodi lahko vložijo neposredno tožbo zoper preživninske zavezanice hospitaliziranih oseb (člen L6145-11 zakonika o javnem zdravju (*code de la santé publique*)).

Osebo v skrbništvu mora zastopati njen skrbnik (člen 475 civilnega zakonika).

5 Če nameravam začeti postopek pred sodiščem, kako ugotovim, katero sodišče je pristojno?

Tožbo je treba vložiti pri **sodniku za družinske zadeve** (*juge aux affaires familiales*) okrožnega sodišča (*tribunal de grande instance*) (člen L. 213-3 zakonika o organizaciji pravosodja (*code de l'organisation judiciaire*)).

Ob upoštevanju določb Uredbe Sveta (ES) št. 4/2009 z dne 18. decembra 2008 o pristojnosti, pravu, ki se uporablja, priznavanju in izvrševanju sodnih odločb ter sodelovanju v preživninskih zadevah člen 1070 zakonika o civilnem postopku (*code de procédure civile*) določa, da je pristojen sodnik za družinske zadeve:

v kraju, kjer je družinsko bivališče;

če starša živita ločeno, sodnik v kraju prebivališča starša, pri katerem običajno prebivajo mladoletni otroci, če starša starševsko skrb izvajata skupaj, ali sodnik v kraju prebivališča starša, ki to skrb izvaja sam; v drugih primerih sodnik v kraju prebivališča osebe, ki ni predlagala začetka postopka.

V primeru skupnega zahtevka je po izbiri strank pristojen sodnik v kraju prebivališča enega ali drugega.

Kadar pa se spor nanaša samo na preživnino, prispevek k vzdrževanju in šolanju otroka, prispevek k stroškom zakonske zveze ali izravnalno nadomestilo, je lahko pristojen sodnik v kraju prebivališča zakonca, ki je preživninski upravičenec, ali starša, ki je primarni skrbnik otrok, tudi polnoletnih.

6 Ali moram kot prosilec uporabiti posrednika za začetek postopka pred sodiščem (npr. odvetnika, osrednji ali lokalni organ itd.)? Če ne, kakšen je postopek?

Postopek je ustni in brez obveznega zastopanja: predlagatelj lahko pred sodnikom nastopi osebno s potrebnimi dokazili.

Postopek se lahko začne s sodnim pozivom (po sodnem izvršitelju) ali z navadnim zahtevkom, naslovljenim na sodišče.

Kadar se preživnina zahteva v okviru sodnega postopka za razvezo zakonske zveze, mora predlagatelja zastopati odvetnik.

7 Ali moram za začetek postopka plačati sodno takso? Če da, koliko ta znaša? Če so moja finančna sredstva nezadostna, ali lahko dobim brezplačno pravno pomoč?

Na prvi stopnji ni sodnih stroškov. V pritožbenem postopku se zaračuna taksa v višini 225 EUR.

Predlagatelj je lahko pod določenimi pogoji glede premoženjskega stanja upravičen do pravne pomoči.

8 Kakšno preživnino običajno dodeli sodišče? Kako se izračuna znesek preživnine? Ali lahko sodišče svojo odločitev spremeni, če se spremenijo življenjski stroški ali družinske okoliščine? Če da, kako (npr. s pomočjo sistema samodejne indeksacije)?

Prispevek k vzdrževanju in šolanju otroka je lahko v obliki:

mesečnega izplačila staršu, ki je preživninski upravičenec (najpogostejše);

neposrednega kritja stroškov za otroka;

pravice do uporabe in stanovanjske pravice na nepremičnini, ki je v lasti zavezanca, odpovedi užitku na premoženju ali dodelitve premoženja, ki prinaša dohodek, preživninskemu upravičencu.

Prispevek se izračuna glede na **premoženjsko stanje vsakega od staršev in otrokove potrebe**. Ministrstvo za pravosodje (*Ministère de la justice*) od leta 2010 objavlja referenčno preglednico, **ki je izključno okvirna**, sestavljeno glede na dohodke preživninskega zavezanca in upravičenca, število otrok, ki jih vzdržuje, in obseg pravice do stikov ter nastanitvev. Sodnik v odločbi sistematično predvidi **indeksacijo** prispevka (običajno na podlagi indeksa potrošniških cen za gospodinjstva v mestih).

Druge preživnine:

Sodnik mora pri določitvi **prispevka zakonca k stroškom zakonske zveze** upoštevati vse stroške zadevne osebe, ki ustrezajo smotnim ali nujnim stroškom.

Prispevek je v obliki denarnega izplačila, prevzema obveznosti iz posojila ali celo bivanja v skupnem domu.

V zvezi s **preživnino, dodeljeno zakoncu v postopku za razvezo zakonske zveze na podlagi dolžne pomoči med zakoncema**, se lahko predvidi prevzem celotnih ali delnih mesečnih obrokov posojila, vendar sodišča dajejo prednost plačevanju mesečnega zneska. Ta preživnina se določi glede na **življenjski standard, do katerega je zakonec, ki zahteva preživnino, upravičen glede na zmožnosti drugega zakonca**.

Preživnina, dodeljena prednikom ter tistu in tašči, se plačuje **sorazmerno s potrebo tistega, ki jo zahteva, in premoženjem tistega, ki jo dolguje**. Sodnik lahko, tudi na lastno pobudo in glede na okoliščine zadeve, v ureditev preživnine vključi zakonsko dovoljeno klavzulo o prilagajanju (člen 208 civilnega zakonika).

Višina preživnine se še vedno lahko spremeni, če predlagatelj dokaže nov element, ki vpliva na premoženjsko stanje upravičenca in/ali zavezanca in/ali potrebe otroka/upravičenca.

9 Kako in komu se plača preživnina?

V civilnem zakoniku se ne daje prednost nobenemu načinu plačila. Podrobni pogoji plačevanja se lahko določijo s sporazumom med strankama. Če takega sporazuma ni, sodnik določi podrobne pogoje plačevanja v odločbi.

Preživnina se izplačuje neposredno upravičencu ali socialni službi, bolnišnici ali javnim varstvenim zavodom ali zdravstvenim ustanovam, ki so vložile tožbo namesto upravičenca.

Kar zadeva prispevek k vzdrževanju otroka, je treba opozoriti, da se lahko preživnina v celoti ali deloma nadomesti s plačevanjem denarnega zneska neposredno akreditiranemu organu, pristojnemu, da otroku v zameno izplačuje indeksirano rento (člen 373-2-3 civilnega zakonika). Sodnik lahko tudi odloči, da se preživnina izplačuje neposredno polnoletnemu otroku.

10 Če preživninski zavezanec ne plača prostovoljno, kakšen postopek je potrebno sprožiti, da se ga prisili k plačilu?

Preživninski upravičenec, ki ima izvršilni naslov, se lahko obrne neposredno na sodnega izvršitelja, da se opravi izvršba na premoženju zavezanca (razen za rubež nepremičnine ali plače, za kar je potrebna predhodna sodna odločba). Sodni izvršitelj ima pri iskanju potrebnih informacij o tem, kje je zavezanec ali njegovo premoženje, široka preiskovalna pooblastila pri upravnih organih.

Glavni izvršilni postopki, ki jih lahko uporabi preživninski upravičenec, so:

postopek neposrednega plačila (člena L 213-1 in R213-1 ter naslednji zakonika o izvršilnih postopkih v civilnih zadevah (*code des procédures civiles d'exécution*)): omogoča izterjavo zaostalih plačil preživnine za zadnjih šest mesecev in preživnine za tekoči mesec. Izvršitelj obvesti dolžnikovega dolžnika (delodajalca, bančno ustanovo ali katerega koli dolžnika preživninskega zavezanca), da mora znesek preživnine izplačati neposredno izvršitelju;

rubež plače (člena L 3252-1 in R 3252-1 ter naslednji delovnega zakonika (*code du travail*)): rubež mora dovoliti sodnik okrajnega sodišča (*juge d'instance*);

preventivni rubež (členi L 211-1, L 162-1, R 211-1 in R 162-1 ter naslednji zakonika o izvršilnih postopkih v civilnih zadevah) omogoča rubež terjatev zavezanca (najpogostejše rubež bančnega računa);

rubež z dražbo (člena L 221-1 in R 221-1 ter naslednji zakonika o izvršilnih postopkih v civilnih zadevah): rubež materialnih dobrin (televizorja, avtomobila itd.);

rubež nepremičnine (člena L 311-1 in R 311-1 ter naslednji zakonika o izvršilnih postopkih v civilnih zadevah): nanaša se na nepremično premoženje, ki je v lasti zavezanca. Prodajo premoženja mora dovoliti sodnik za izvršbe (*juge de l'exécution*).

Stroške izvršitelja nosi izključno preživninski zavezanec.

V kazenskih zadevah je lahko zavezanec obsojen zaradi **zapustitve družine**. To kaznivo dejanje se kaznuje z dveletno zaporno kaznijo in 15 000 EUR globe (člen 227-3 kazenskega zakonika (*code pénal*)).

11 Na kratko opišite vse omejitve izvrševanja, zlasti predpise o varstvu preživninskega zavezanca ter o prekluzivnih in zastaralnih rokih v vašem nacionalnem sistemu izvrševanja.

Na področju preživnin velja petletni zastaralni rok, ki začne teči ob vsaki posamezni zapadlosti (člen 2224 civilnega zakonika).

Postopka neposrednega plačila ni mogoče uporabiti za zaostala plačila, starejša od šest mesecev. Vendar to ne izključuje uporabe drugih načinov izvršbe za izterjavo starejših zaostalih plačil.

Izvršilni postopki morajo biti omejeni na to, kar je za nujno za izterjavo terjatve, in pri izbiri teh ukrepov ne sme prihajati do zlorab.

Za določeno premoženje po zakonu velja, da ga ni mogoče zarubiti: preživnine, premično premoženje, ki ga zavezanec potrebuje za življenje in delo, pripomočki, ki jih invalidna oseba nujno potrebuje, nekatere vrste socialne pomoči in družinski dodatki. Na bančnem računu se lahko zarubijo samo zneski, ki presegajo minimalni dohodek na osebo (aktivni solidarnostni dohodek). V primeru rubeža plače je zarubljivi znesek določen glede na višino plače zavezanca in število oseb, ki jih vzdržuje.

12 Ali obstaja organizacija ali organ, ki mi lahko pomaga v postopku pridobitve preživnine?

Organi, odgovorni za izplačevanje družinskih prejemkov, lahko pod nekaterimi pogoji vstopijo v pravice preživninskega upravičenca. V tem primeru lahko začnejo izvršilne postopke v civilnih zadevah v njegovem imenu in za njegov račun. Poleg tega se je v primeru, ko se zasebni izvršilni postopki ne obnesejo, mogoče obrniti na državnega tožilca, da prek javnega računovodje začne postopke javne izterjave.

13 Ali lahko organizacije (vladne ali zasebne) namesto preživninskega zavezanca v celoti ali delno vnaprej plačajo preživnino?

Organi, odgovorni za izplačevanje družinskih prejemkov, lahko preživninskemu upravičencu pod nekaterimi pogoji izplačajo družinsko podporo kot predujem za dolgovano preživnino.

14 Če sem v tej državi članici, preživninski zavezanec pa stalno prebiva v drugi državi:

14.1 Ali lahko dobim pomoč organa ali zasebne organizacije v tej državi članici?

Če zavezanec prebiva v tujini, upravičenec pa je v Franciji, se slednji lahko obrne na urad za izterjavo preživninskih terjatev (*Bureau de Recouvrement des Créances Alimentaires* (RCA)) pri ministrstvu za zunanje zadeve in mednarodni razvoj (*Ministère des Affaires Étrangères et du Développement International*). Ta urad bo navezal stik z osrednjim organom države stalnega prebivališča zavezanca, da bi se terjatev izterjala.

Upravičenec se lahko obrne tudi na sklad za družinske prejemke (*Caisse d'Allocations Familiales* (CAF)), ki mu lahko dodeli finančno podporo, če zavezanec ne izpolnjuje obveznosti, tudi če je v tujini.

14.2 Če je to mogoče, kako lahko stopim v stik s tem organom ali zasebno organizacijo?

Na francoski osrednji organ se je mogoče obrniti po pošti, po telefonu ali po elektronski pošti:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères
Bureau de recouvrement des créances alimentaires
27, rue de la Convention
CS 91533
75732 Paris Cedex 15
Telefon: +33 (0)143179001
Telefaks: +33 (0)143178197
E-naslov: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

15 Če sem v drugi državi, preživninski zavezanec pa je v tej državi članici:

15.1 Ali lahko vložim zahtevek neposredno pri takem organu ali zasebni organizaciji v tej državi članici?

Če zavezanec prebiva v Franciji, upravičenec pa je v tujini, se mora slednji **obrniti na osrednji organ države, v kateri prebiva**. Osrednji organ prosilec se bo nato obrnil na francoski osrednji organ (urad za izterjavo terjatev pri ministrstvu za zunanje zadeve), ki bo sprejel potrebne ukrepe za izterjavo terjatve. Upravičenec, ki ima izvršljivo odločbo, se lahko za izterjavo svoje terjatve obrne tudi neposredno na sodnega izvršitelja (brez posredovanja osrednjih organov). V tem primeru ne bo upravičen do pomoči osrednjega organa.

Opozoriti je treba, da lahko osrednji organ države članice prosilke, če ni sodne odločbe, ki bi določala pravico do preživnine, pošlje zahtevo za pridobitev odločbe uradu za izterjavo preživninskih terjatev, da se pravica do preživnine določi s francosko sodno odločbo (Priloga VII k Uredbi (EU) št. 4/2009).

15.2 Če je to mogoče, kako se lahko obrnem na ta organ ali zasebno organizacijo in kakšno pomoč lahko dobim?

Na francoski osrednji organ se je mogoče obrniti po pošti, po telefonu ali po elektronski pošti:

Ministère de l'Europe et des affaires étrangères
Bureau de recouvrement des créances alimentaires
27, rue de la Convention
CS 91533
75732 Paris Cedex 15
Telefon: +33 (0)143179001
Telefaks: +33 (0)143178197
E-naslov: obligation.alimentaire@diplomatie.gouv.fr

Če se upravičenec odloči obrniti neposredno na sodnega izvršitelja, lahko kontaktne podatke pristojnega strokovnjaka poišče v zavihku „Trouver un huissier “ (Najdi sodnega izvršitelja) ali na spletišču nacionalne zbornice sodnih izvršiteljev (*Chambre nationale des huissiers de justice*).

16 Ali to državo članico zavezuje Haaški protokol iz leta 2007?

Da.

17 Če te države članice ne zavezuje Haaški protokol iz leta 2007, kateri predpisi se po pravilih njenega mednarodnega zasebnega prava uporabijo za preživninski zahtevek? Katera so relevantna pravila mednarodnega zasebnega prava?

Ni relevantno.

18 Kakšna so pravila glede dostopa do sodnega varstva v čezmejnih primerih v okviru EU, v skladu s strukturo Poglavja V uredbe o preživninskih obveznostih?

Pravna pomoč je lahko popolna ali delna. Dodeli se:

samodejno za otroke, mlajše od 21 let, v skladu s členom 46 Uredbe (ES) št. 4/2009;

v drugih primerih, če predlagatelj izpolnjuje zakonsko določene pogoje v zvezi s premoženjskim stanjem (zakon št. 91-647 z dne 10. julija 1991 o pravni pomoči in odlok št. 91-1266 z dne 19. decembra 1991).

Pravna pomoč v Franciji zajema stroške odvetnika, imenovanega na podlagi odločbe o pravni pomoči v sodnem postopku, in stroške izvršitelja, imenovanega z isto odločbo v postopku izterjave terjatve.

Za prošnje za pravno pomoč v zvezi s preživninskimi obveznostmi se uporablja enak postopek kot za druge čezmejne spore v skladu z **Direktivo Sveta 2003/8/ES z dne 27. januarja 2003**.

Prošnjo za pravno pomoč mora upravičenec v francoščini poslati službi za dostop do pravnega in sodnega varstva ter pomoč žrtvam (Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)) na naslov:

Ministère de la Justice
Service de l'accès au droit et à la Justice et de l'aide aux victimes
Bureau de l'aide juridictionnelle
13, place Vendôme
75042 PARIS Cedex 01
Telefon: +33 (0)144777186
Telefaks: +33 (0)144777050

19 Kakšne ukrepe ta država članica sprejme za zagotovitev izvajanja dejavnosti iz člena 51 uredbe o preživninskih obveznostih?

Urad za izterjavo preživninskih terjatev (RCA) potrdi prejem zahteve tujega osrednjega organa in predloženih dokazil. Preveri popolnost dokumentacije ter točnost in uporabnost dokazil, zlasti pravnih. Da bi se preprečile težave z izvršbo, urad RCA organ pošiljatelj zaprosi za pojasnila in/ali druge izpiske ali prevode izpiskov, če je to potrebno. Urad za izterjavo preživninskih terjatev olajša začetek postopkov v zvezi z zahtevami z člena 56, tako da te zahteve pošlje krajevno pristojnim sodnim organom.

Urad za izterjavo preživninskih terjatev pomaga najti zavezanca in olajša iskanje informacij o njegovem premoženjskem stanju, tako da se na podlagi členov 61, 62 in 63 Uredbe (ES) št. 4/2009 obrne na državnega tožilca in službe generalne direkcije za javne finance (*Direction Générale des Finances Publiques*). Osrednji organ olajša tudi sporazumno reševanje sporov, tako da stopi v neposredni stik z zavezancem in upravičencu po osrednjem organu države članice njegovega prebivališča posreduje predloge za prostovoljno plačilo.

Če sporazumna izterjava ni uspešna, je še vedno možen postopek sodne izterjave, če je tuja odločba izvršljiva v Franciji. Urad za izterjavo terjatev je v stiku z izvršitelji, pristojnimi za izterjavo, da se prepriča o dobrem napredku izvršilnih postopkov.

Urad RCA sistematično zahteva vzpostavitev bančnega nakazila.

Kadar je za izterjavo preživnine potrebna ugotovitev sorodstvenega razmerja, urad za izterjavo preživninskih terjatev upravičenca obvesti o organu, pristojnem za izvedbo tega postopka.

Veseli smo vaših [povratnih informacij](#) o uporabnosti informacij.

This webpage is part of an EU quality network

Zadnja posodobitev: 16/08/2023

Strani v jezikih držav članic pripravljajo posamezne kontaktne točke pri Evropski pravosodni mreži, njihov prevod pa zagotavlja prevajalska služba Evropske komisije. Prevodi zato morda še ne vsebujejo kasnejših sprememb izvirnika, ki so jih vnesli nacionalni organi. Evropska pravosodna mreža v civilnih in gospodarskih zadevah ter Evropska komisija ne prevzemata nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki v tem dokumentu. Za pravila o avtorskih pravicah države članice, ki je odgovorna za to stran, glejte pravno obvestilo.